

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Wyspy Jońskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

We wsi Mizuniu, w obwodzie stryjskim, założona została szkoła trywialna z następującem uposażeniem:

1) Kameralne państwo Dolina zapewniło roczną kwotę 52 zł. 50 c. w. a. i potrzebny na wystawienie budynku szkolnego materiały w wartości 358 zł. 35 c. w. a. raz na zawsze, nakoniec na opał szkoły rocznie 6 niższo-austryackich sągów miękkiego drzewa na pniu.

2) Gmina Mizuń obowiązała się wystawić z powyższego materiału na granicę kupionym objętości 96 □ sążni, który stanowi część gruntu zapisanego pod nr. topogr. 418 daw., 462 teraż., stosowny budynek szkolny z pomieszczeniem nauczyciela, sprawić porządku szkolne i równie jak budynek utrzymywać zawsze w dobrym stanie, płacić na stróża szkolnego rocznie 15 zł. 12 c. w. a., przeznaczone na opał szkoły drzewo zrębywać i przystawiać, nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi płacić rocznie 136 zł. 50 c. w. a. gotówka, i odstąpić mu położony pod nr. topog. 1543, 1544, i 1547 daw., 1536, 1537 i 1540 teraż., ogród objętości 1065 sążni kwadratowych.

Nakoniec zapewnił także gr. kat. pleban miejscowy ks. Łazarz Prodziejcz na czas swego urzędowania kapłańskiego w Mizuniu na polepszenie dotacyi nauczyciela rocznie po 5 zł. w. a.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty ludu podaje c. k. galic. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Doniesienia z Węgier.)

Peszt, 24. maja. Na posiedzeniu dzisiejszem przyjęto jednomyślnie przedwczorajszy wniosek Tiszy Kalmana ustanowić komitet sprawiedliwości z uwzględnieniem poprawki Deaka, ażeby do tego komitetu nie wybierać tych, którzy już są członkami judex kurialnej konferencyi. Poczem przystąpiono do wyboru dziewięciu członków komitetu.

Ameryka.

(Stan rzeczy w Stanach zjednoczonych. — Stan republik południowych.)

Nowy Jork, 5. maja. Prezydent Stanów wydał nową proklamacyę, i wzywając Stany do wystawienia 42.000 ochotników, 23.000 regularnego wojska i 18.000 majtków, występuje z całą surowością prawa na tych, co unii zagrażają. Wstęp opiewa:

„Ponieważ terazniejsze stosunki wymagają doraznych i stosownych środków ku obronie narodowej konstytucyi i dla utrzymania narodowej unii, a zaś w chwili, gdzie buntownicze zabiegi łamią ustawy unii i tamują onych przeprowadzenie konieczną stały się potrzeba, przeto okazuje się nieodzownem wystawienie dalszej siły zbrojnej dla wzmocnienia wojska, powołanego moją proklamacyą z 15go b. m., i wzywam niniejszem itd.“

Nadesłane zresztą z różnych państw wiadomości są w krótkości następujące: W Baltimore panuje spokojność. Fort Madison, fortyfikacya ziemna, która panuje nad miastem i portem, znajduje się w posiadaniu wojska rządowego. Parowiec „Maryland“ wysadził tam na ląd wojsko z Massachusetts, a potem odpłynął. Wiadomości z Richmond są ważne. Panuje tam nie mała obawa z powodu sprężystości washingtonskiego rządu i niespodziewanej jedności północy. Mówiono tam, że prezydent Davis zaprosił gubernatorów nieprzyjających rządowi państw pogranicznych na konferencyę do Montgomery, gdzie ma być urządzony wspólny plan wyprawy. Konserwatyści w Richmond pragną zawieszenia broni, ażeby pośrednictwo przywieść do skutku, a niektóre mające wpływ osoby w Wirginii, Marylandy, w Kentucky i Tennessee pracują wszelkimi siłami na korzyść tego planu.

Ciało prawodawcze państwa Wirginii odroczyło się dnia 1go b. m. po dzień 12. czerwca, i spodziewają się, że do tego czasu nastąpi decyzya oderwania się większością głosów. Rząd tymcza-

sem jest uprawniony zwołać i prędzej ciało prawodawcze. jeżeliby się okazała potrzeba. — W Washingtonie utrzymywano z pewnością, że pod Harpersferry stoi tylko 1500 żołnierzy wirgińskich, i są bardzo ubogo uzbrojeni i bez prowiantu. — Deputacya z Kentucky miała wczoraj u Lincolna audyencyę, ażeby mu ofiarować od zachodniego państwa dwa pułki ochotników, pomimo że gubernator odmówił wystawienia wojska. Druga deputacya z Baltimore miała także jeden pułk ofiarować. Jenerał Harney chce podać adres do mieszkańców Missouri, ażeby ich napomnieć do pozostania przy unii i przedstawić im, że inaczej ich państwo we szczętem zginie. Ministerium wojny postanowiło skoncentrować najpierw tylko pułki ochotników w pobliżu Waszyngtonu. W Delaware jest teraz usposobienie stanowczo za unią. — Kentucky obowiązało się w obec państwa Illinois pozostać neutralnem i nie pozwolić przejścia żadnemu wojsku południowemu dla uderzenia na północ. Illinois przyrzekło ze swojej strony nie posyłać żadnego wojska przez Kentucky.

Chociaż sami w nieszczęsnem przesileniu, ubolewają mieszkańcy tutejsi nad losem południowo-amerykańskich republik, patrząc, jak tam żywioły rewolucyi i wojen domowych w ciągłym rozruchu, ledwo chwilami przytłumione, wybuchają znowu podobnie jak płomień wulkanu. Obecnie panuje na pozór spokój w Wenezueli, to samo w Peru, Boliwii i Ecuadorze. Ale w Nowej Granadzie, gdzie się rokosz sroży, napadł Pedrosa przewodzca rokoszów miasto Bonawenturę horda, i rządowe wojsko, które zajmowało portowe miasto, wypędził, czyli — jak donoszą, po większej części zniszczył. Mówią także, że państwo Panama chce ogłosić się niezawisłem od Nowej Granady, i że nad tem odbyły się już głoszenia ludu. Nie wiedzieć, czyli rząd będzie mógł przeszkodzić oderwaniu się.

Hiszpania.

Madryt, 21go maja. Santana pozostanie i nadal zarządcą w San Domingo, na teraz już kolonii hiszpańskiej.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Sprawy syryjskie. — Poselstwo żyamskie. — Doniesienia z Turynu. — Osada kochinchńska. — Doniesienia z Bejrutu.)

Paryż, 23. maja. Cesarz nabył od Królowej Maryi Krystyny zamek i park Malmaison. Dwór udaje się dopiero 30. maja do Fontainebleau.

— Pan Gramont przybędzie już 1. czerwca do Vichy na dłuższą kuracyę. Jak słychać, żąda książe odwołania swego z Rzymu.

— Kontradmiral Reynaud obejmuje w miejsce Penauda naczelną komendę nad dywizyą floty u wysp antylskich, w odnodze meksykańskiej i u wybrzeża północnej Ameryki.

— Hrabia Flahault odjechał już napowrót do Londynu.

— Słychać, że w ministerium spraw wewnętrznych przygotowują teraz raport do Cesarza z przedstawieniem, że potrzeba wkrótce rozwiązać ciało prawodawcze. Projekt ustawy co do zmian w ustawie prasy jest już przedłożony radzie państwa. Zdaje się, że w połowie przyszłego tygodnia przyjdzie pod obrady ciała prawodawczego.

— *Monitor* ogłasza sprawozdanie ministra wojny do Cesarza z wielkimi pochwałami zakładów instrukcyjnych, i skreśla w bardzo pomysłnem świetle osiągnięte w krótkim czasie rezultaty w wyćwiczeniu rekrutów w broni.

Według telegraficznych prywatnych doniesień z Konstantynopola do Paryża komisya międzynarodowa miała pierwsze posiedzenie dnia 22go b. m. i zgodziła się na następujące dwa warunki:

1. Aby uorganizować w Syrii jeden rząd gubernialny.
2. Aby mianować gubernatora chrześcianina.

— Zapowiadają nową broszurę pana Lagueronniera traktującą położenie ogólne cesarstwa. — Coś podobnego zamysła i hrabia Paryża o Syrii, a książe Joinville względem kwestyi rybołówstwa.

Natłok przy rozpoczęciu dziś podpisywaniu obligacyi kolei żelaznej, które bank wydaje, przewyższył wszelkie oczekiwanie. Zdaje się, że całą sumę uzupełnią do trzech lub czterech dni. Sledztwo sądowe w sprawie Miresa jest już na ukończeniu. Sprawa ta ma wytoczyć się w połowie przyszłego miesiąca przed sądem Assizów, lub może przed sądem policyi karnej.

— *Pays* zaprzecza wiadomości podanej w dziennikach zagranicznych, jakoby lord Cowley robił panu Thouvenelowi przedstawienia w imieniu swego rządu, względem wysyłania nadto znacznych sił morskich na wybrzeża syryjskie.

Pomijając nawet, mówi *Pays*, to prawo, że każdemu rządowi wolno jest organizować swoje ekspedycje podług własnego zdania, zapewniamy, że lord Cowley nie przesłał rządowi francuskiemu żadnej reklamacji względem tego przedmiotu.

— Umowa względem wyjścia wojsk francuskich z Bejrutu do 5. czerwca ratyfikowano i podpisano w ministerjum spraw zewnętrznych dnia 19go b. m. — W tym samym dniu konferencya dyplomatów w Konstantynopolu, która sprawy syryjskie ma ostatecznie uporządkować, dała pierwsze posłuchanie komisji europejskiej przybyłej z Bejrutu. Przybył tam także z Bejrutu Halim Basza, brat wicekróla Egiptu, w chęci podobno starać się o wicekrólestwo Syryi. Nadeszła z Bejrutu wiadomość z 13go b. m., że Saïd Dzembład, skazany na śmierć, ale na wstawienie się Anglii dotąd zachowany, umarł nagle w więzieniu, i tem samem położył koniec wszelkim sporom. Zdaje się, że Anglicy mają ciągle zamiar obsadzić St. Jean d'Acre.

— Poselstwo syamskie, co dn. 23. marca wyjeżdża okrętem „Giranda“ w podróż do Europy składa się z Praja Si Pi Pat synowca obu Królów, jako pierwszego posła, z Fra Naj Way posła od jednego i Fra Waj Jy posła od drugiego Króla. W orszaku poselstwa znajduje się brat i syn Prai Si Pi Pata, mały synek Fra Naj Waya, ośm oficerów, którzy mają pod swą strażą dary przeznaczone od obu Królów dla Cesarza i Cesarzowej, wreszcie 27 osób służby. Abbe Larnandie członek misji zagranicznej, towarzyszy poselstwu do Europy jako tłumacz. Fra Naj Way ma zamiar zamówić w Europie maszynę parową o sile 60 koni. „Giranda“ odbiła z Singapore dn. 2. kwietnia w dalszą podróż.

— *Pays* pisze: „Według otrzymanych wiadomości, minister wojny Króla Wiktora Emanuela postanowił armię włoską w jak najkrótszym czasie postawić na stopie pokoju.

Opierając się na niezawodnych doniesieniach zapewnić możemy, że w gabinecie turyńskim wcale o tem mowy nie było.“

— Ciału prawodawczemu przedłożono projekt względem organizacji posiadłości kochinchińskiej. Będzie ona mieć tytuł Osada dolnej Kochinchiny i Cambodi. — Jej gubernium będzie przeniesione do Sajgunu, tymczasowym zaś gubernatorem mianowano pana Daries, kapitana okrętu liniowego. Podporucznik okrętowy Saures, sztabowy oficer Charnera, przysłany tu z poleceniami, został od Cesarza mianowany kapitanem fregaty.

— Z Bejrutu donoszą: Pewnego francuskiego kapitana inżynierii, gdy przechodził ulicą w pobliżu seraju, opadło trzech żołnierzy tureckich i jeden z nich pochwycił go za gardło. Dwóch kupców francuskich, którzy właśnie byli w pobliskim magazynie, wzięli go w pomoc kapitanowi. Wypadek ten wywołał wielką wrzawę, a ponieważ francuski kod wojskowy postanawia na taki postępek karę śmierci, przeto żądał generał Beaufort przykładowego ukarania winowajców. Ale Achmet Basza stanął w obronie żołnierzy tureckich, i zaledwie dał się nakłonić do bastonady, którą też wykonano w obec tureckiego batalionu, kompanii francuskiej i kilku oficerów francuskich, między którymi był obecny także ów kapitan inżynierii. — Przed kilkoma dniami odeszło zład do trzysta kielichów, przeznaczonych w upominku do rozmaitych kościołów maronickich w Libanie.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 29. maja. Król i hrabia Flandryi odjechali ze szłego wtorku na Ostende do Londynu.

Szwajcarya.

(Sprawy genewskie.)

W Bernie niepokoją wiadomości, które rada związkowa otrzymała z Genewy. Na zgromadzeniu ludu pan James Fazy odmówił federacji wszelkiego udziału w wewnętrznych sprawach Genewy, powiedział bowiem: Na wszelki przypadek Genewa nie ma czego spodziewać się od federacji.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Projekt poboru podatków. — Wielki jarmark w Sinigalii. — Doniesienia z Neapolu.)

Sardynia. Minister spraw wewnętrznych, p. Minghetti, odwołał swój projekt względem podziału nowego królestwa na strefy.

— *Perseveranza* zapewniała niedawno, że kwestya rzymska będzie wkrótce już załatwiona i że Francuzi ustąpią z Rzymu. Teraz zaś donoszą temu dziennikowi, że prawdopodobnie zachowany będzie tymczasowo teraźniejszy stan rzeczy. *Opinione* utrzymuje toż samo.

— P. Bastoggi ma wnieść projekt do ustawy, aby w miejsce dawnego piemonckiego systemu poboru podatków zaprowadzić system używany w Toskańskim. Oszczędziło by się tym sposobem rocznie 15 milionów; chociaż dawniej głocono, że Piemont już ze względu swej niezrównanie doskonałej administracji powołany jest przeobrazić na wzór piemonckich zastarzałe instytucje wszystkich innych krajów włoskich.

— Według obwieszczenia urzędu miejskiego miasta Sinigaglia rozpocznie się tam dn. 20. lipca wielki jarmark i będzie trwał do dn. 2. sierpnia.

Neapol. Depesza turyńska z d. 22. donosi, że d. 20. maja książę Carignan wydał w Neapolu proklamacyę, w której wspo-

mina o reformach zaprowadzonych w prowincjach neapolitańskich zostających pod jego zarządem, dziękuje mieszkańcom i gwardyi narodowej za wspieranie go w utrzymaniu spokojności i porządku, i pochwała wojsko tak lądowe jak morskie. Hrabia Ponza di San Martino przybywszy do Neapolu 20. b. m. wydał nazajutrz proklamacyę w której oświadcza, że jego postanowieniem jest działaniom ludów południowo-włoskich dodać mocy, odwagi i jedności; spodziewa się pomocy ze strony kraju, i przyrzeka zaprowadzić ulepszenia we wszystkich gałęziach publicznej administracji. Książę Carignan i pan Nigra mieli przybyć do Turynu d. 22. maja.

Niemce.

(Rozprawy w Izbach pruskich. — Związek narodowy.)

Berlin, 23. maja. Na posiedzeniu dzisiejszem skończono stosownie do sprawozdania komisji przejściem do porządku dziennego obrady nad wnioskiem Bętkowskiego w przedmiocie używania języka polskiego w urzędach w W. ks. Poznańskim. W rozprawie nad tym wnioskiem brali udział oprócz wnioskodawcy, minister sprawiedliwości, naczelny prezydent Bonin i deputowany Niegolewski.

Dep. Bętkowski oświadczył, że zadania Polaków opierają się na prawnej podstawie patentu okupacyjnego, w którym uroczystie przyrzeczono Polakom, że język polski używany będzie obok niemieckiego. Niesłuchanie wykrętnym wykładem praw i regulaminów usiłują odsunąć język polski, zmuszają Polaków przyjmować sądowe wezwania w języku niemieckim i t. p. W końcu oświadczył się przeciw sprawozdaniu komisji za przejściem do porządku dziennego.

Minister sprawiedliwości odpowiedział na to co następuje:

Mowca w swym wniosku i w swych dowodach wychodził z zasady, że rząd popiera tendencyę zgermanizować prowincyę, i systematycznie uszczupla prawa języka polskiego. Mowca poruszył tu rzecz, która była już przedmiotem rozpraw w ciągu sesyi. Do stateczna jest zatem odwołać się do wspomnianych rozpraw. Co do tego jednak zarzutu, że rząd postępuje nie według prawa, lecz drogą pewnych tendencyi, że według tych tendencyi i według dowolności ministrów stosuje wykład praw, nie może pominąć go milczeniem. — Mowca przytoczył rozmaite wypadki, odnoszące się do zakresu władzy sądowniczej ministerstwa sprawiedliwości. Minister nie jest w stanie na razie dać objaśnienia względem przytoczonych wypadków, zaręcza, jednak, że nie wniesiono w tym względzie żadnych skarg drogą właściwą. Gdzie okazałby się słuszny powód do skargi najwyższa instancya nie odmówi nigdy swej pomocy, jeżeli skarga ją dojdzie.

— Wiadome z telegramu oświadczenie posła kuryi XII. na ostatnim posiedzeniu związkowem dnia 16. b. m. za Koburg Gotę, jest następującej osnowy:

Na pierwszym tegorocznem posiedzeniu zgromadzenia związkowego, Wielkie księstwo Heskie przedłożyło następujący wniosek: Zgromadzenie związkowe niech oświadczy czyli uważa tak zwany związek narodowy jako nieprawnie zawiązany na mocy zakazu zawartego w §. 1 uchwały związkowej z dnia 13. lipca 1854. Wniosek ten przekazany był do politycznego wydziału. Iz wydział nie przedłożył potąd żadnego sprawozdania, rząd książęcy wyraża życzenie aby wydział rzecz tę jak najspieszniej załatwił. Wniosek W. ks. Heskiego zawiera bowiem zarzut, że rząd książęcy dozwala związkowi narodowemu mieć w Koburgu główną swoją siedzibę, i wykacza tym sposobem przeciw swym powinnościom, przeciw zgromadzeniu Rzeszy. Zarzut ten można uczynić w ogóle innym póki zgromadzenie związkowe nie rozstrzygnie ostatecznie w tej sprawie. Zgadza się to także z widokami zgromadzenia związkowego ażeby rzecz tę jak najspieszniej załatwić. Nie można sobie życzyć aby jedne państwa prześladowały jako zbrodnię, to co w innych jest pozwolone, i aby szerzyło się mniemanie, że zgromadzenie związkowe zamierza przytłumić związek narodowy, który potąd nie przekroczył w niczem ustaw Rzeszy, i dąży jedynie do tego aby wzmocnić węzły narodowe, co jest zarazem życzeniem ogromnej większości narodu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Polski. — Wiadomości bieżące. — Nowe rozporządzenia w ministerjum spraw wewnętrznych.)

Warszawa. W królestwie Polskim, pisze *Gaz. wied.*, usposobienie umysłów zdaje się przechylać.

Hersztów buntu wydano lub uwięziono, przeto i włościanie po większej części wrócili do swoich obowiązków; gdzieniegdzie tylko jak w radomskim i lubelskim przyszło pomiędzy panami a włościanami do starcia gwałtowniejszego. W niektórych okolicach, nim nadeszło wojsko na egzekucyę, włościanie poukrywali swoje ruchomości, jakoteż bydło i żywność, w dobrach zaś Zegorowo, a nawet i w innych miejscach opuścili swoje zagrody. Jeszcze najłatwiej tam było z chłopami, gdzie im sami panowie zostawili do woli, niech ich komisarze rządowi oddziela i oczynszują a tem samem niech się sami w prośbami do władzy udadza. W Romynie, Sławsku, Zgowie, Starem mieście i innych miejscach powiatu konińskiego pojawił się, pisze *Gaz. wied. z poznańskiej*, człowiek jakiś przebrany za postyliona i po szynkach domawiał chłopom, że jeśli będą teraz na panów pracować, rząd poczyna ich za nieprzyjaciół, a później ukarze.

Petersburg, 19. maja. *Gazeta senacka* donosi, że wywóz koni z Besarabii do prowincyi naddunajskich, został surowo

zakazany. -- Petersburski gubernator wojenny przypomina w dziennikach urzędowych, że cudzoziemcy nie potrzebują żadnych pośredników chcąc odbierać swoje paszporta, policya bowiem wydaje one niezwłocznie na zawołanie. Zwykle bywało, że służebni po gospodach dla wyzyskiwania datków pieniężnych wmawiają w cudzoziemców, że pośrednictwo takie jest konieczne potrzebne. — Piotr Aleksandrowicz Walujew mianowany teraz minister spraw wewnętrznych na miejscu Łanskoja był poprzednio cywilnym gubernatorem Kurlandyi, liczy on teraz 45 lat.

— Nowy minister spraw wewnętrznych wydał polecenie utworzyć w guberniach urzędu statystyczne. Zaleca przytem połączyć urząd sekretarza statystyki gubernialnej z urzędem redaktora nienrządowej części gazety gubernialnej.

Zapowiadają także nową reformę w składzie ministryum samego. Trzeci oddział tajnej kancelaryi Cesarza, to jest policya tajna na czele której stał dotąd jak wiadomo książę Dołgoruki ma być zniesiona. Natomiast będzie utworzone ministryum policyi, którego kierunek obejmie hr. Schwałow dawny oberpolicmajster Petersburga, obecnie członek ministryum spraw wewnętrznych. — Zniesienie rzeczonoego trzeciego oddziału wróży, że wydanem będzie od dawna upragnione prawo drukowe, które polożyłoby ostateczny koniec trudnemu systemowi cenzury przewencyjnej.

Wyspy Jońskie.

(Stan rzeczy na wyspach Jońskich.)

Korsu, 14. maja. Do *Donau Zeitung* piszą: „W kilka dni po demonstracjach, które tu zaszły z powodu greckiego narodowego festynu, wydał ktoś z partyzantów angielskich pamflet w checi, ażeby okryć te manifestacje śmiesznością. Chociaż rząd angielski pewnie nie może uwzględniać Jonczyków życzenie połączenia się z Grecją, jednak to nie zniechęca patryotów jońskich. Ośmiu deputowanych z naszej wyspy i trzech oficerów municypalnych zaprotestowało za przeczisko „demagogów“, którego użył minister kolonii, książę Newcastle mówiąc o nich w izbie wyższej. Czekają nas jeszcze takie same protesty i z innych wysp, i będą doręczone sekretarzowi lorda nadkomisarza, aby je przesłał do Londynu. Z Anglii nadsyłają ciągle dźwirowane działa Armstronga w zamian za zużyte dawne po twierdzeniach. Przytem wygłębiają fosy zamulone, a pięć okrętów o dwóch i jeden okręt o trzech pokładach, na którym admirał Dacres wywiesił swój pawilon, strzegą naszego portu i adryatyckiego morza. Ze wszystkiego widać, że Anglia nie myśli bynajmniej zrzec się wysp Jońskich ani przyzwalać na anezyę z Grecją.“

Turcyja.

(Sprawa organizacyi Syryi. — Aresztacye. — Doniesienia od granic hercegowackich.)

Depesza prywatna z **Konstantynopola** do Paryża donosi, że komisya internacyonalna zgodziła się na pierwszym posiedzeniu swoim z 22. maja na następujące dwa punkta: 1) na ustanowienie jednego tylko gubernatorstwa i 2) na mianowanie chrześcijańskiego gubernatora.

— *Journal de Constantinople* donosi, że w miastach Saloniki, Philippopol, Nisch, i innych w europejskiej Turcyi dokonano z rozkazu W. Wezyra kilka ważnych aresztacyi. U osób uwięzionych znaleziono papiery weale kompromitujące. Rząd postanowił wystąpić stanowczo przeciw wszelkim podburzaniom w prowincjach chrześcijańskich, pokaze się więc, że wycieczka W. Wezyra większe jak się zdawało przyniesie korzyści. Agitacye tamtejsze straciły wszelkie polityczne znaczenie, a Omer Basza odejmie im wkrótce cechę buntowniczą. Miasto Niksiej jest zaopatrzone w żywność, a wyżyna twierdzy całkowicie oswobodzona; (oblężenie trwa ciągle.) Konsulowie i delegowani wielkich mocarstw będą przytomni pracom komisji, którym Omer Basza nada więcej żywości.

— Od granicy hercegowińskiej piszą do *Osserv. Dalmato* z 8. b. m.: „Nadechodzące tu codziennie karawany z Mostaru opowiadają, że w mieście tem i w okolicy jego panuje zupełny spokój, ponieważ stoi tam silna załoga. Wszędzie jednak objawia się sympatya dla powstańców, a Montenegrynow i Serbów, gotowych do udziału w walce, zdaje się wstrzymywać tylko wpływ jednego z głównych mocarstw. Jednak wznieciła niejaka obawę między powstańcami wiadomość bliskiego przybycia Omera Baszy, którego waleczność znana tu jest powszechnie.“

Z Mostaru do Klecku zakładają Turcy gościniec dla transportu wojska i materiałów wojennych.“

A z y a.

(Pocztą zamorską.)

Pocztą zamorską przynosi wiadomości z Bombaju z dn. 27. z Kalkuty, z dn. 22. z Singapore, z dn. 22. z Hongkong z d. 14., z Kantonu z dn. 13. i z Szanghaj z dn. 7. kwietnia. Ogłoszono dekretu względem zjednoczenia armii wschodnio-indyjskiej z angielską. Czternaście pułków krajowych rozwiązano. — Dowódca floty francuskiej na wodach kochinchijskich ogłosił całe wybrzeże Kochinchiny z wyjątkiem rzeki Saigun w stanie blokady.

Zewnętrzne forty w Mitho zdobyto niedawno. Na wyspie św. Maurycyego srożył się gwałtowny orkan. Admirał Hope powrócił z Dankowa do Szanghaj. W Nankinie zawarto z powstańcami traktat względem wolnej żeglugi na rzekach. Posłowie angielski i francuski przybyli do Pekinu. Poselstwo pruskie ma wkrótce udać się „Arkoną“ z Szanghaj na północ. „Thetis“ popłynął do Hongkong. W Japonii spokój.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyń, 25. maja. Dzisiejsza *Opinione* pisze: Dekret królewski nakazuje zaciąg z klasy wieku 1857, 58, 59 i 60 w neapolitańskich prowincjach na dzień 1. czerwca, i wyluszcza w trzech artykułach kary 1) na rekrutów, 2) na przebywających w domach żołnierzy burbońskich, a 3) na wałęsających się jeszcze stronników burbońskich, którzyby stósownie do wezwania tego nie stawili się dnia 1. czerwca w Neapolu.

Turyński dziennik urzędowy ogłasza rozporządzenia wydane dla zmniejszenia drożyzny chleba i powstrzymania rozruchów czeladzi piekarskiej, która wypowiedzeniem roboty chciałaby wymusić większą płać od majstrów.

Medyolan, 26. maja. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Palermu: Dziennik urzędowy ogłasza następujący telegram gubernatora Katanii: „Spokojność jest przywrócona; trybunał sądowy obraduje nieustannie; późno w nocy sprowadzono do więzienia 49 aresztowanych; trzech najniebezpieczniejszych próbowało uciec; przyszło do walki z eskortą, w której zginęło siedmiu więźniów. Dla utrzymania osobistego bezpieczeństwa w Sycylii pełni służbę kawalerya w braku innego wojska.“

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen zboża i innych foraliów od 1. do 15. maja b. r. na targach w Tarnowie, Brzostku, Kolbuszowie, Żabnie, Dąbrowie i Pilźnie.

	Miejsce targu					
	Tarnów	Brzostek	Kolbuszów	Żabno	Dąbrowa	Pilzno
	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.
	waluty austriackiej					
Mec pszenicy . . .	6 17	6 .	5 50	6 24	6 50	6 .
„ żyta . . .	4 76	4 20	4 12	4 80	4 75	4 20
„ jęczmienia . .	3 93	3 50	3 .	3 20	3 75	3 50
„ owsa . . .	1 65	2 40	2 .	2 10	1 75	2 .
„ hreczki . . .	5 .	1 40	2 50	. . .	. . .	3 .
„ kukurudzy . .	. . .	4 20	. . .	. . .	. . .	. . .
„ kartofli . . .	2 .	1 50	1 40	2 25	1 30	1 40
Cetnar siana . . .	1 50	1 30	1 .	. . .	1 20	1 20
„ wełny . . .	. . .	140 .	. . .	. . .	. . .	. . .
„ nasienia konicza	35 .	48 .	. . .	. . .	. . .	. . .
Sąg drzewa twardego	9 50	5 50	4 55	6 50	. . .	6 .
„ „ miękkiego	7 .	4 25	3 50	6 .	7 .	4 .
Funt mięsa wołowego	. 15	. 13	. 13	. 12	. 12	. 14
Mas okowity . . .	1 20	. 94	. 55	. 72	. 72	. 96

Stanisławów, 18. maja. W pierwszej połowie b. m. były na targach w *Bohorodczanach, Buczaczu, Haliczu, Manasterzy-skach, Nadwórnie, Stanisławowie* i *Tłumaczu* następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: mec pszenicy 4zł.75c.—4zł.50c.—4zł.50c.—4zł.50c.—5zł.—5zł.40c.—4zł.33c.; żyta 3zł.60c.—2zł.60c.—3zł.36c.—3zł.50c.—3zł.50c.—3zł.36c.—3zł.; jęczmienia 2zł.80c.—1zł.64c.—2zł.—2zł.—2zł.50c.—2zł.80c.—2zł.50c.; owsa 1zł.40c.—90c.—1zł.14c.—1zł.—1zł.25c.—1zł.40c.—1zł.50c.; hreczki 0—2zł.10—0—2zł.—0—2zł.50c.—0; kukurudzy 3zł.—2zł.50c.—3zł.25c.—2zł.25c.—2zł.95c.—2zł.90c.—2zł.50c.; kartofli 1zł.35c.—76c.—0—1zł.—1zł.85c.—2zł.—0. Cetnar siana 1zł.—1zł.23c.—0—90c.—1zł.20c.—94c.—1zł.20c.; wełny w Bohorodczanach 45zł., w Stanisławowie 45zł.; nasienia konicza w Bohorodczanach 36zł. Sąg drzewa twardego 5zł.—8zł.—6zł.50c.—5zł.—5zł.25c.—7zł.65c.—12zł.60c., miękkiego 3zł.—6zł.—4zł.50c.—4zł.—4zł.20c.—4zł.50c.—10zł.50c. Funt mięsa wołowego 12c.—11c.—12c.—11c.—12c.—14c.—14c. Mas okowity 55c.—37c.—51c.—60c.—65c.—38c. wal. austr.

(Targ na bydło rzeźne w Wiedniu.)

Wiedeń, 25. maja. Na targu było 2995 sztuk bydła, wagi od 465 do 640 $\mathcal{E}$ sztuka. Z tego sprzedano dla Wiednia 2021 sztuk. Cena przeciętna wynosiła na sztukę 125 do 200 zł. w. a. a na cetnar 27 do 31 zł. w. a.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. maja.

Hotel rosyjski: PP. Gołaszewski Leo, z Targowicy. — Jabłonowski Józef, z Rawy. — Swieżawski Alex., z Szczepiatyna. Hotel europejski: Zarakowski Jan, z Zadorowa. Hotel Langa: Skrzyński Franc., z Szepalki. Hotel angielski: Broniewski Erazm, z Tarnorudy. Hotel krakowski: Hr. Potocki Edm., z Tyśmienicy. Hotel Kuhna: Stanek Józef, z Wiszenki. Pod koleją żelazną: Witkowski Tad., z Soroki. — Kirchmejer Jan Kanty, z Bukaczowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. maja.

PP. Zwolski Jul., do Brynec górnych. — Welański Jan, do Dąbrowicy. — Kapiszewski Felix, do Kobelnicy. — Biliński Antoni, do Huty Obedyńskiej. — Staber Jan, do Turyńki. — Jordan Teofil, do Wiednia. — Obertyn ki Leop., do Karlsbadu. — Keszycki Teodor, do Dźwinogrodu. — Pruszyński Józef, do Pomorzana. — Hr. Jabłonowscy Stan. i Ludwik, do Przemyśla. — Abrahamowicz Dawid, do Targowicy. — Kutkowski Apol., do Hartowic. — Kunaszewski Adolf, do Kamieńca podolskiego. — Zwierzchowski Stan., do Tuskowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.
Dnia 27. maja 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.68	+ 9.7	75.6	południowy	si pogoda
2. god. po poł.	327.24	+ 14.8	49.4	"	" pochmurno
10. god. wiecz.	327.05	+ 10.6	77.8	"	" pogoda

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Cudzoziemczyni**,” komedia w 3 aktach Alexandra hrab. Fredra, i „**Stacja pocztowa w Huleczy**,” komedia w 1 akcie Józ. Korzeniowskiego.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wexli.

Dnia 28. maja.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 80.—. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 10; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —. Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 787.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 179.30; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty 110.—. — Lipsk za 100 talarów —. — Londyn za 10 funtów szterl. 138 25. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. — Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Duk ty ces. mennicze 6.60. dukaty ces. pełnej wagi —. — korony —. — półkorony —. — Srebro 138 25.

Kurs lwowski.

Dnia 28. maja.

	gotówką		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	48	6	53
Dukat cesarski	6	50	6	57
Półimperyal zł. rosyjski	11	18	11	38
Rubel srebrny rosyjski	2	16	2	20
Talar pruski	2	8	2	11
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	81	60	82	20
" " " m. k. za 100 zlr.	85	75	86	25
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	151	—	153	50
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	67	38	68	3
5% Pożyczka narodowa	79	—	80	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 25. maja

	Instytut		Za kupon wypada
	kupuje	sprzedaje	
Dawne prócz kuponów 100 po w.	85	87	1 71 1/3
Nowe " " 100 " "	81	80	1 63 1/2

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 25. maja.

I. Dług publiczny.		pien. towar.	
A. Państwa.			
W austr. wal. po 5%	61.50	61.75	
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80.30	80.50	
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. dopaźd. po 5%	79.90	80.—	
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—	
Metaliki po 5%	69.10	69.25	
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%			
dtto. " 4 1/2%	59.50	59.75	
dtto. " 4%	51.75	52.—	
dtto. " 3%	39.—	39.50	
dtto. " 2 1/2%	35.—	37.—	
dtto. " 1%	13.50	13.75	
Przez. do wylos. z r. 1839	115.50	115.75	
" " 1854	50.—	90.50	
" " 1860	85.25	85.50	
Przeznaczone do losowan.			
z r. 1860 po 100 zł.	89.—	89.50	
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16.—	
Wylos. obl. dawn. długu państ.			
po 5%	65.—	66.—	
" 4 1/2%	56.—	57.—	
" 4%	49.—	50.—	
" 3 1/2%	42.—	43.—	
" 3%	40.—	41.—	
" 2 1/2%	38.—	40.—	
" 2 1/4%	—	36.—	
" 2%	—	32.—	
" 1 3/4%	—	28.—	
" 5/8%	65.—	66.—	
" 4 1/2%	56.—	57.—	
" 4%	49.—	50.—	
II. Krajów koronnych			
Niższej Austrii	88.50	89.50	
Wyż. Aust. i Salb	89.25	89.75	
Czech	91.—	91.25	
Morawii	87.—	88.—	
Szląska	86.50	87.—	
Syryji	87.—	88.—	
Tyrolu	97.—	99.—	
Kar., Krainy, i Wyb.	88.50	89.—	
Węgier	68.75	69.75	
III. Obligacje indemn. po 5% za 100 zł.			
Banku nar. (Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii)	67.—	68.—	
Galicyi	67.25	67.75	
Siedmiogr. i Bukow.	66.—	66.75	
Wen. wen. pożycz. z r. 1850	—	—	
Wen. pożyczka z r. 1859	89.—	89.50	
Dług Tyrolu	65.—	66.—	
" po 5%	49.—	50.—	
" 4%	42.—	43.—	
" 3 1/2%	37.—	38.—	
" 3%	32.—	33.—	
" 2 1/2%	24.—	25.—	
" 2%	21.—	22.—	
2. Stan oblig. domestykaln.			
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—	
" 2 1/2% za 100 zł.	17.—	18.—	
" 2% za 100 zł.	16.—	17.—	
" 1 3/4% za 100 zł.	14.—	15.—	
" 1% za 100 zł.	11.—	12.—	
3. Akcje.			
Banku nar.	781	783	
List. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	177.50	177.60	
Niż.-aust. tow. eskont. po 500 zł.	580	582	
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1955	1957	—	
Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	282.—	282.50	
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 175.50	176	—	
Polud.-póln.-niem. kolei km. po 200 zł. m. k.	116.50	117.—	
Kolei Cisy po 200 zł. m. k.	147.—	147.—	
po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—	
Polud. kolei państw. lomb.-wen. i central.-włeskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 160 zł. (80%)	229.—	230.—	
Kol. Kar. i Ud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	150.50	151.—	
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19.—	20.—	
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	60.—	61.—	
kolej Busiebradzka po 500 zł. m. k.	660.—	665.—	

Kolej Ansig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.		pien. towar.		pien. towar.	
145.—	150.—				
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.		—	200.—		
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.		—	112.—		
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.		444.—	446.—		
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.		215.—	217.—		
Mostu łan. w Peszcie po 500 zł. m. k.		390.—	400.—		
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.		350.—	390.—		
Powaz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.		—	—		
4. Listy zastawne.					
Banku nar. (Giet. po 5%)	102.50	103			
dow. (10 " 5%)	97.—	98			
w mon. kon. (przeznacz. do los. po 5%)	90.50	91			
na 12 m. (2%)	99.50	99.75			
Banku nar. (za 100 zł. przez. do los.)	86.75	87			
w wal. austr. (po 5%)	82.—	83.—			
Gal. Tow. kred. po 4%	—	—			
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.					
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.—	96.25			
dtto. delto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	105.—	105.25			
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	142.—	143			
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	97.50	98.50			
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	139	141.			
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80			
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	98.50	99.50			
Lloyda za 100 zł.	82.50	83.50			
6. Rosy.					
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	116.75	117			
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.		101.50	102.—		
Pożycz. Trye. po 190 zł. w. a.		130.—	130.50		
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.		36.75	37.25		
Esterhazego po 40 zł. m. k.		95.50	96.50		
Salma " 40 " "		37.50	38.—		
Palliego " 40 " "		37.25	37.75		
Clarego " 40 " "		35.50	36.—		
St. Genois " 40 " "		37.50	38.—		
Windischgrätzka 20 zł.		22.25	22.50		
Waldsteina 20 " "		26.—	26.50		
Keglevicha 10 " "		14.75	15.25		
Wexle. (Na 3 miesiące.)					
Amsterdam za 100 zł. hol.		—	—		
Augsburga za 100 zł. w. p. n.		118.25	118.50		
Berlin za 100 tal.		—	—		
Wrocław za 100 tal.		—	—		
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.		118.50	118.75		
Genoa za 100 lir. piem.		—	—		
Hamburg za 100 M. B.		104.50	104.50		
Lipsk za 100 tal.		—	—		
Liwnorna za 100 lir. tosk.		—	—		
Londyn za 10 fl. szt.		139.75	140.15		
Lugdun za 100 fr.		—	—		
Medyolan za 100 zł. w. a.		—	—		
Marsylia za 100 fr.		—	—		
Paryż za 100 fr.		55.20	55.30		
Praga za 100 zł. w. a.		—	—		
Tryest za 100 zł. w. a.		—	—		
Wenecya za 100 zł. w. a.		—	—		
(31 dni po ukazaniu.)		—	—		
Bukareszt za 100 piast wol.		—	—		
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—	—		
Kurs złota. w przecięciu w w. a.					
Dukaty ces. men.		6zł.	66 c.		
dtto. pełnej wagi		6 "	65 "		
Korona		19 "	25 "		
20frankówka		11 "	18 "		
Rosyjski impery.		11 "	46 "		
Talar związkowy		2 "	09 "		
Srebro		139 zł.	75 c.		
Kurs korony w c. k. kasach		13 zł.	50 c.		

CHRONIKA.

(Udany Anglik.) Gazecie zagrabskiej piszą z Belgradu: Niedawno przybył do Belgradu pewien Anglik, który mienił się korespondentem dziennika „Daily News“ i po kilkudniowym pobycie odjechał na widowię boju do Hercegowiny. Ponieważ miał porządny paszport wydany na imię „Neangle“, dal mu jeneralny konsul angielski bez wahania list rekomendacyjny do konsularnych agentów w Bosni i Hercegowinie. Wkrótce jednak okazało się, że ów podróżny nie był wcale korespondentem „Daily Newsa“, lecz partyzantem Garibaldego, z którym odbył wszystkie wyprawy we Włoszech, a teraz chcąc się udać na teatr wojny w Hercegowinie przywłaszczył sobie paszport przebywającego w Peszcie Mra. Neangle i podróżuje pod obcą firmą. Jak donoszą z Mostaru, przybył ów fałszywy Neangle istotnie do tego miasta i udał się do głównej kwatery powstańców w Vukalowiec.

(Osobliwości meteorologiczne.) Wiosna tegoroczna niedopisała także Włochom. Dnia 5. maja była we Florencyi straszna burza i na całym łańcuchu gór apenińskich opadły tak wielkie śniegi, że poczty i wetaryny nie mogły ruszyć z miejsca; w pięknej dolinie arneńskiej było dotkliwie zimno; w Lombardyi i Romagnii padał śnieg, a podług doniesień z południa dokuczalo takie same powietrze całemu półwyspowi. W Liwornie i Vareggio i wzdłuż wybrzeża srożyła się gwałtowna burza, a we Florencyi chodzili wszyscy w sukniach zimowych jak w grudniu.

(Odszukana strata.) „La Nazione“ opowiada, że w pewnym domu przy Porta romana we Florencyi wygrzebała kura ze śmiecia coś tak błyszczącego, że włoszianin, który to spostrzegł uwiadomił o tem władzę. Kazano robić dalsze poszukiwania i znaleziono węzełek zawierający większą część drogiej kamieni, skradzionych zeszłego roku we Florencyi.

(Zakony i klasztory w Umbryi.) Liczą w Umbryi klasztorów 341. W tych znajduje się 2801 zakonnic, 2388 mnichów, razem 5189 osób. Majątek ich w ziemi i zabudowaniach wynosi 43 milionów. Ponieważ cała Umbrya ma 493 829 mieszkańców, a 14 arcybiskupów i biskupów, wypada rząd stosunek jak 1 do 32 000.

(Wiek Matuzalewy) Piszą z Barbaceny w prowincyi Minas Geracs do Mercantila o kilku rzadkich przykładach długiego życia. — Dnia 21. marca pochowano tam kobietę, która dożyła 126 lat, i do ostatniej chwili była zupełnie zdrową na ciele i umyśle. W dziesięć dni potem odbył się pogrzeb mężczyzny liczącego 110 lat, a nieco pierwej umarł w Barbacenie inny, który prawie całkiem ukończył 130 lat i pochował żonę, 97letnią staruszkę. Obecnie żyje w tem mieście dwóch starców, z których jeden liczy lat 98, a drugi 100.